

a pártviszályok miatt. Németország évszázadokon át darabokra volt tépve a pártviszályok következtében. Ezek az országok ma mégis egységes, hatalmas nemzeti államok. Le tudták magukban küzdeni. Mi is le tudjuk, le fogjuk küzdeni nemzetünkben. A közvéleménynek fejlődnie kell. Ki kell fejlődnie abban az irányban, hogy a parlamentárizmust nem szabad többé az egyéni érvényesülés porondjának tekinteni. Aki nyilvános szolgálatot vállal, aki a közt kívánja szolgálni, az igenis legyen szolgája a nemzetnek.

(A nemzeti művelődés.)

A leghatalmasabb fegyver a létért való küzdelemhez mindenestre nálunk a nemzeti művelődés. Dicsőségünk, de nemcsak ez, hanem szerencsénk is, hogy a magyarság nemzeti kulturája szédlő magasságban áll az összes szomszéd népek kulturája felett. A csehek elvehették tőlünk, belophatták magukat Komárom szűz varába, de nem vehették el tőlünk azt a megvívhatatlan fellegvárat, melyet Jókai dicsősége, Jókai presztízse képvisel. A román megszállhatta Nagyszalontát, megszállhatta Segesvárat, de sem Arany János dicsőségét, sem Petőfi tündöklő, kulturális példáját nem ragadhatja el tőlünk. Erdély tele van a magyar nemzeti kultúra fellegváraival. Mig ezek állnak, addig itt minden idegen hatalom csak megszálló lesz, de hódító nem. Nekünk tehát erősíteniünk, terjeszteniünk kell a nemzeti kulturánkat, művelté kell tennünk népünket. Gondoljuk meg, hogy minden iskolásfiú, aki megtanul magyarul írni-olvasni, egy ujonc-katona a hódítókkal szemben folytatott harcunkban. Gondoljuk meg, hogy minden jó magyar könyv, melyet valakivel elolvastatunk, minden jó magyar szimfónia, melyet előadotunk, minden magyar ének, melyet elénkeltetünk, a nemzetnek egy erőssége. Szükség lesz tehát arra, hogy a társadalmat közelebb hozzuk a magyar iskolához. A társadalom érdeklődik az iskola iránt, ismerje a magáénak, vegye szerető ellenőrzése alá az iskolát. Céljaink szolgálatában számítunk a magyar sajtó támogatására, számítunk az irodalmi társaságok támogatására, a szintársulatok, a kultúregyesületek és a társaskörök támogatására.

Még terveztük, hogy propaganda-előadásokat fogunk tartani. Népköröket akarunk alapítani, melyek a magyar tudományosság, irodalom és zenei kultúrával foglalkoznak.

(Nemzetmentés.)

Tisztelt közgyűlés! Az alapszabály mindenkor csak holt keret marad. Életet, tartalmat a mi buzgóságunknak, hazafiasságunknak, intelligenciánknak kell beleönteni ezekbe az alapszabályokba. Az lesz szükséges, hogy alakuljunk meg, legyünk együtt, érintkezzünk egymással, ismerjük meg egymást, szeressük meg egymást. A magyarság most éli talán ezeréves életének legkielenebb napjait. Most dől el, hogy a magyarság végleg kiejti-e kezéből a saját sorsát és elzúlik, vagy pedig merész lendületet vesz. A nemzetmentés e munkájában a maga eszközeivel mindenki részt vehet, minden férfi, minden nő, minden gyermek, minden gazdag és minden szegény ember egyaránt részt vehet. A Délvidéki Liga ezt a munkát akarja irányítani, ebben a munkában akar

résztvenni. Én hiszem az örök Istent, én hiszem Magyarországot dicsőséges feltámadását. (Lelkes éljenzés.)

(Három felszólalás.)

Eötvösy Olivér krassószőrényi kormánybiztos üdvözölte ezután a Délvidéki Ligát:

— Sulyos helyzetünkben — ugymond — egyetlen barátunk maradt, akire támaszkodhatunk: saját magunk. A multak tanulságai két irányban tagozódnak. Az egyik, hogy a fajmagyarságból kiöljük, megszüntessük, vagy egyelőre legalább enyhítsük azt a közömbösséget, mely, sajnos, a legnagyobb részét jellemzi. A nép millióiban nincs meg a kellő lelkeség. A másik nagy kötelességünk, hogy megértessük a fajmagyarokkal, hogy az államhoz hű, de nem fajmagyar testvéreinket minden tekintetben velünk egyforma honfitársakként becsüljük meg.

Dr. Lányi Márton, Temes megye volt kormánybiztosa kiemelte, hogy a Délvidéki Ligának az a propagandája, amit meg akar valósítani, fontos feladatokat ír elő és ebben a honmentő munkában minden embernek részt kell venni, mert nem arról van szó, hogy a kicsire szabott Magyarországot tartásuk meg a magyarság számára, hanem az elszakított területen lévő nemzetiségeket is szerezzék meg Magyarországot részére.

Dr. Steuer György államtitkár a szerb és német lakosság hangulatát vázolván kifejtette, hogy a magyar-szerb barátságot ápolni kell, mert a mult politikájában voltak hibák, amikért a szerbek nehezteltek reánk, de most, hogy megkapták az utat az Adriához és az osztrák usztás és pánszláv agitáció örökre összeomlott, minden akadály megszűnt, ami a magyar és szerb barátságot akadályozhatná.

Molnár Ferenc elnök köszönetet mond a felszólalásokért és azt indítványozza, hogy a közgyűlés üdvözölje a kormányt és Horthy Miklós fővezért, amit nagy lelkesedéssel elfogadtak.

Ezután megválasztották Klug Péter siketnéma intézeti igazgatót a Liga elnökévé, valamint a Liga tisztikarát.

Klug Péter elfoglalja az elnöki széket és köszönetet mond megválasztásáért.

Hamvas Istvánné a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége képviselője Nagy Béla a Magyar Nemzeti Szövetség, Prém Margit a keresztény női tábor, dr. Szalay József a Dugonics-Társaság, Nováki Károly a MOVE, Zsirkay János a TEVÉL, Sándor Ignác az Erdélyi Székely Szövetség nevében üdvözölte ezután a Délvidéki Ligát.

Zadravecz püspök beszéde.

Zadravecz tábori püspök mondott ezután lelkesítő beszédet, amelynek majd minden mondatát megéljeneztek. Az elhangzott beszédekből azt szűrte le, hogy vendégeink tulajdonképpen nem Szegedre készültek, ők csak megakadtak itt, mint a száműzött gyermek, akit édesanyja kirekeszt az ajtón s csak tükrön keresztül láthatja édesanyját. Ők a Bácskában és Bánátban készültek, de feltartják őket a szerbek szuronyai s most arra kéri Szegedet, törjék pozdorjává azokat a szuronyokat. Igéretet tesz, hogy megővesztjük karmainkat is, ha kell, hogy azt az ölelő nyakonfogást letépjük. Nem megyünk neki a falnak. Prudenciával dolgozunk, azzal a prudenciával, mely a vendégek kedves, politikai beszédeiből kicsillan. Mi békében, szeretetben akarunk maradni a bocskoros román, szerb, cseh, osztrákkal, de magyar alapon. Ők a Lajtán túl, mi a Lajtán innen, amazok a Kárpátokon túl, mi a Kárpátokon innen. (Óriási éljenzés.) Mig ők ezt a helyes rendet be nem látják, addig növesztjük karmainkat, élesítjük szuronyainkat. Szeged legyen a kultúra végvára s az ideseregülő ifjakat kell megtanítani, hogy legyenek szelid apostolai a szent eszmének, de ha kell, legyenek orgyilkosok is, csak hogy a magyar föld virága, illatja magyar lehessen. (Hosszas éljenzés.) Isten kenyéralaknak teremtette Magyarországot, az emberi gyűlölet bocskoralakává akarja formálni. Ha újból kenyéralakává lesz az édes haza, akkor újból adunk Európának kenyeret, ha bocskoralakunk akarják, akkor érezzék rugását. (Éljenzés, taps.)

Előadás a Délvidéki Liga tiszteletére.

Gyönyörűen megtelt nézőtér ünnepi hangulatban levő közönsége előtt zajlott le a Délvidéki Liga tiszteletére rendezett vasárnap esti előadás. Herczeg Ferenc színjátéka: *A fekete lovas* került színpadra, amelynek előadásán jelen volt az illusztris szerző. Ezelőtt ha a szerzők lejötték egy-egy darabjuk előadására, lejövetelük jobbára azért történt, hogy a közönség ünnepelje őket. Herczeg Ferenc azért jött le, hogy ünnepelje azt a közönséget, amely hazafias érzésének legtisztább megnyilatkozásával mindig élő tiltakozása lesz az ország területe megcsönkítésének és amely mindig a legszentebb kötelességének fogja tartani azoknak a szálaknak a megerősítését, amelyek a Bánát, a Bácska magyarságát az országhoz fűzik. Herczeg Ferenc ebben a szintiszta magyar közönségben, a szegedi közönségben nem fog csalatkozni, ez a közönség, mint a multban, a jövőben is meg fogja tenni a kötelességét, amely a vasárnap esti előadás keretében a tisztelet és szeretet minden megnyilatkozásával ünnepelte a nagy és kiváló író, a magyarság egyik szellemi vezérét. Az első felvonás után nyílt színen történt a bensőségteljes ünneplés. A Délvidék magyar ifjúsága állt Herczeg Ferenc előtt, akit egy bánáti testvérünk köszöntött lelkes szavakban, míg egy bánáti, magyar ruhába öltözött leány virágcsokrot adott át neki. Herczeg Ferenc megindultan, remegő szavakkal válaszolt az üdvözlésre és szavai nemcsak köszönetét tolmácsolták, hanem reménységét is kifejezték, hogy bánáti testvéreink nemcsak érzésben, hanem területben is mielőbb hozzánk fognak tartozni. Zugó taps viharzott végig a nézőtérben, amelynek ünnepi közönsége percekig éljenezte az író, a magyarság egyik zászlóvivőjét. Előadás előtt a zenekar játszott Fichtner Sándor vezénylete mellett, majd Étsy Emilia átérzéssel, szárnyaló lendülettel szavalta el Vályi Nagy Géza „Bánát” című nagyon szép költeményét. Utána egy ifjú szavalta el Sajó Sándor egyik hazafias költeményét, amelynek végeztével kezdetét vette *A fekete lovas* előadása, amelynek lelkesítő jelenetei hazafias megnyilatkozásokra készítettek a közönséget. Szép este volt, lelkes hangulatu, érezni lehetett a szívek dobbanását, vágyát, a lelkek egy jobb jövőbe vetett reménységét...

A Vidéki Lapkiadók Szövetségének gyűlése.

Vasárnap délután a városháza ünnepélyesen föllobogóztott közgyűlési termében a szegedi sajtó mindvégig emelkedett hangulatu gyűlés keretében tett fogadalmat a Délvidéki Liga magyar nemzeti és kulturális programja mellett. A Vidéki Ujságkiadók Országos Szövetségének rendkívüli közgyűlése volt az ünnepi alkalom erre, amelyen a szegedi hírlapírók és ujságírók testületileg megjelentek. Pethő Lajos elnök nyitotta meg a közgyűlést, majd Herczeg Ferenc ragyogó szavai következtek a vidéki sajtó hivatásáról. A magyar ujságíróknak úgy kell várniuk a magyar jövő Messiasát, mint ahogy az okos szűz várta az evangéliumban a vőlegényt. Vigyázni és virrasztani kell, égő mécsessel és fehér köntösben, hiven és kitartón. Dr. Eötvösy Nagy Olivér a sajtó nemzetnevelő szerepéről beszélt, míg dr. Steuer György elnök, a nemzeti kisebbségek államtitkára nagyhatású felszólalásában szeretetre és megértésre, építő munkára buzdította a sajtó képviselőit és ezt a megértést hangoztatta volt ellenőseinkkel, déli szomszédainkkal szemben is. Még volt már az ünnepélyes hangoztatás, most már szeretném látni a dolgozó kereszténységet. Ne azt nézzük, hogy ki milyen nyelven és milyen templomban imádja Istent, de azt nézzük, hogy ki milyen ember, mennyit ér?

Zsirkay János és Endrényi Imre indítványára a közgyűlés üdvözölte Huszár Károly miniszterelnököt, Horthy Miklós fővezért és Herczeg Ferenc, dr. Steuer György lelkes ünneplésével ért véget.

Fizetek 43 K-t

egy gramm aranyért; használható tárgyakért többet is. Régi aranypénznek grammját 100 K-val fizetem. Régi ezüst pénzt és brilliáns ékszert bárkinél magasabb árban veszek. Keresek megvételre Omega, Schaffhauseni és Brauwetter-féle órákat igen magas árban.

Óra és ékszerjavító műhely!

GÁSPÁR FERENC

Kölcsey-utca 2. szám.